

Rigó Kata

LENYOMAT

[SZÁZ ÉVE MÁR]

2018-03-17 | NOVELLA, SZÁZ ÉVE MÁR

Azt mondta, szobrász. Asszony létére. Ilyet se hallottam még.

Amikor először meg akarta érinteni az arcomat, elkaptam a csuklóját. Tartottam, el, magamtól. Engedje, muszáj bekrémeznem a bőrét, különben beleragad majd a gipsznegatívba, mondta. Inkább én kentem, magamnak. Vastag, egyenletes réteget

vigyen fel, így, mutatta a homlokomon. Jólesett az érintése.

Szépen kértem, hogy a szememet ne, mégis lezárta.

az én kiköpött másom

Az orrlyukamba csövet dugott, legalább levegőt kapjak. Fekszem a munkaasztalán, és nem tudok beszélni. Nem tudom megkérdezni, meddig ne mozduljak. Felmelegszik az anyag,

amikor köt, utána leszedi majd azt a tálfélét az arcomról. Abba már nélkülem önt gipszet, úgy mondta, átteszi pozitívba. A kész forma az én kiköpött másom lesz. A szobrom.

A gipsz híg és hideg, mint a tejföl. A szaga más. Olyan, mint a frissen meszelt kamra levegője.

Bádogorr Műhely. Itt vagyok most. Pedig nem is bádoggal, hanem rézzel dolgoznak.

Fekszem hunyt szemmel, nem látom a gipszarcokat, amelyek itt sorakoznak körülöttem a falon. Mindenkié úgy, ahogyan jött. Ki orr nélkül, ki áll nélkül vagy félszemmel, kilyukadt képpel, hiányosan. Alatta meg, ugyanaz a fehér arc épen, egészben, mintha visszanőtt volna rá minden.

Ez a szobrászasszony sístergő lébe lógatja az öntvényt, ott köré gyűlik az úszkáló réz, és rátapad.

Megmutatta a gipszformáról lehántott, fényes fémarcokat, meg az olajfestékes tubusokat, sárgát, feketét, kéket, pirosat, és elmagyarázta: ha mindet összekeveri, ad hozzá fehéret is, az emberi bőr színét kapja. Nehezen hittem, amíg meg nem láttam a palettán a tarka pöttyökből kikevert, drapp foltokat. Tudja, nincs két egyforma bőrszín, a pontos árnyalatot is magához kell majd igazítanom, mondta.

Megkopogtattam egy kész orrot. Ha a fronton már a gazdáján lett volna, most nem lenne rá szükség, mondtam. Bólogatott, és közben a szememet nézte, csak azt.

Most nem szól, nem is motoz. Fekszem a munkaasztalán, és nem tudom, egyedül vagyok-e. Lehet, hogy leült mellém, velem vár.

Langyosodik a gipsz. Viszket az orrom. A helye. Nem nyúlok oda. A kórházban, a kötés alatt fájt is, akkor se tudtam kitapogatni. Szorosan betekerték az egész fejemet. A számon át szedtem a levegőt, ott egy kis rést hagytak. Azon a nyíláson kanalazgatták belém a levest.

Ha bármikor végignézek magamon, olyan vagyok, mint régen. A testem ép, mint annak előtte. És én vagyok az egyetlen, akinek nem kell nézni azt a rút fejet a nyakamon, csak anyám szemében meg mások tekintetében látom magam, de azokban mindig.

Kitüntetést adtak. A fene se akarta, de hordom, legelőbb úgyis azt látják, amiért kaptam. Bámulja mindenki a magamfaját, legjobb elvonulni a hegyekbe, a fák meg a vadak közé.

hiányzik egy csontdarab

Sötét van így, hunyt szemmel. Mint akkor. Nem emlékszem semmire. Csak a fülsiketítő zajra. Mintha palackot hajítottak volna egy üres kádba: süvít, dörrenve szétrobban a

vason. Utána sötét, aztán hadikórház. Az első kötözéskor kitapogattam a krátert az orrom helyén, és a puha sebet, ahol azelőtt a bajszom volt. Onnan hiányzik egy csontdarab. Szerencsém, hogy oldalról jöttek a repeszek, mondta a felcser. Én nem gondoltam, hogy szerencse. Azt kívántam, bár ment volna velük az egész fejem.

Meleg a gipsz. Érzem, ahogy forrósodik a bőröm. A fülem is ég, mint azelőtt, régen, amikor először láttam meg a menyasszonyomat. Szép volt. Visszanézett, tetszettem neki, piros lett ő is.

Kikísért a vasúthoz. Két tenyerébe fogta a fejemet, simogatott, végigtapogatta az arcomat, mintha ő formázta volna a régit, az igazit. Hamar visszajössz, meglásd, mondta. Egy évvel később írtam neki a kórházból, hogy már nem szeretem. Másik városba ment férjhez, valakihez, akire nem kell mindig iszonyodva néznie.

A repeszdarabokkal együtt csapódhatott a kiszakadt csontom is a földbe, aztán jó mélyen beletaposta a menekülő gyalogság. Most már biztosan fű nőtt ott. És lenn, a perje meg a csenkesz alatt, ott a hiány, belőlem. Nem tudok beszélni. A gipsz alatt nem szabad mozgatni a szám.

Miért van ilyen csend? A szobrászasszonyt se hallom. Azt mondta, szólítsam Annának. Nem hívom a keresztnévén, dének mondanám az n-betűket.

Hozni kellett képet magamról. Oldalnézetből szeretnék egyet, az igazolványban nem látszik jól az orr formája, mondta Anna.

Kár, hogy nincs rólam más kép. Most már minek is volna. Ezt nem mondtam neki, csak gondoltam.

Ha leszedi rólam a maszkot, a homlokomból sima, széles mélyedés lesz. Szemem két kisebb horpadás, alattuk, kétoldalt, ép arccsontjaim gödréből közepén kitüremkedik majd az orrom és a szám helye. Göcsörtös kinövésé alakul, ami nincs.

Rám keményedett az öntvény. Hozzám tapadt. A bőrömre kötött. Húzza a vadhúst. Fogságban tart. Fájni fog, ha Anna leveszi. Ordítani kéne, hogy jöjjön ide, szabadítson már ki, válasszon le a hiányról.

Hallom a lépteit. Közel van hozzám, fölém hajol. Jó az illata.

Vastag, rideg rétegen át érzem, ahogy megtapogat. Végre beszél. Na, megkötött, leszedelem magáról a negatívot, mondja. Tudom, mennyire nehéz csak feküdni, és túrni. Maga egy hős. És gyönyörű orra lesz, meglátja, nevet.

Nem emlékszem, milyen orrom volt.

Hát, akkor kép nélkül fogom felépíteni a hiányzó formát, mondta Anna.

Hadd építse, biztos érti annyira a mesterségét. Alakítsa az arcomat, amilyenre akarja, pótoljon ki engem a maga gusztusa szerint. Keverjen pirosból, kékből sárgából és feketéből barnát, adjon hozzá fehéret, fesse rám a saját bőröm színét. Legyek olyan, legalább messziről, mint amilyen férfi tetszik neki.

És vágjon a hajamból bajusznak valót, ragassza rám azt is. Jó volna újra megpödörni. Hiányzik.

kép | Everett Historical, shutterstock.com. Anna Ladd szobrász egy roncsolt arcú első világháborús veterán maszkján végez utolsó simításokat. Az amerikai művész a katona maszkját rézből formázta meg, majd kifestette.